

Vijftig jaar GEMEENTE NUNSPEET

Vijftig jaar GEMEENTE NUNSPEET

Foto's omslag met de klok mee: Boerendag in Elspeet, sneeuw op het Hulshorsterzand, recreatie bij de Zandenplas in Nunspeet, de Noorderheide in Vierhouten.

Copyright: Uitgeverij Nunspeet en gemeente Nunspeet

1e druk mei 2022

Isbn: 978 90 8310 9022

Nur: 653

Auteurs:

Ad Sulman

Dick Baas

Fotografie:

Bram van de Biezen

Maarten van de Biezen

Hollandluchtfoto.nl

Vormgeving:

Maarten van de Biezen

Alle rechten zijn voorbehouden. Niets van de gepubliceerde gegevens en foto's mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder uitdrukkelijke voorafgaande schriftelijke toestemming van Uitgeverij Nunspeet.

Inhoud

- 4 Van één schoutambt tot twee gemeenten
- 9 Burgemeesters
- 17 Vijftig jaar kerkelijk leven
- 21 Cultuur
- 29 Monumenten
- 35 Evenementen
- 41 Recreatie
- 51 Economie
- 55 Onderwijs
- 59 Bouwen en wonen
- 69 50 jaar in foto's
- 117 Fotoverantwoording

Voorwoord

In 2019 mocht ik het boek over de veldnamen in Nunspeet en omgeving in ontvangst nemen. Daarin werd geconstateerd dat de eerste schriftelijke vermelding van Nuwenspete in 1019 gedateerd kan worden. Je mag dus stellen dat Nunspeet aantoonbaar minimaal 1000 jaar oud is. En dan nu een uitgave over het 50 jarig bestaan van de gemeente Nunspeet. Hoe kan dat?

De bebouwdekom-borden van de dorpen Nunspeet, Elspeet, Hulshorst en Vierhouten stonden er 60, 70 of 80 jaar geleden ook al. Het bestaan van deze dorpen is niet gewijzigd. Wel is de bestuurlijke indeling aan wijziging onderhevig. In dit boek kunt u lezen hoe het zo gelopen is dat in 1972 een bestuurlijke opdeling van de voormalige gemeente Ermelo in de nieuwe gemeenten Nunspeet en Ermelo heeft plaatsgevonden. Een nogal unieke situatie. In een tijdperk waarbij voortdurend gemeenten fuseren tot grotere eenheden is dwars tegen die stroom in deze splitsing tot stand gekomen. Inmiddels zijn we dus 50 jaar verder, en dat is een mooi moment om terug te zien. Om te kijken wat de splitsing heeft opgeleverd. Leest u vooral zelf wat op veel verschillende vakgebieden gepasseerd is. Of het nu gaat om de voor Nunspeet belangrijke kerken, cultuur, economie, onderwijs, bouwen en wonen of recreatie: over alle onderwerpen kunt u een korte beschouwing lezen.

Zelf heb ik de conclusie getrokken dat de toenmalige keuze voor een splitsing van de oude gemeente Ermelo bijzonder goed uitpakt heeft. Nunspeet en Ermelo zijn krachtige zelfstandige gemeenten die een prima woon- en werkomgeving weten te bieden, waar de recreant zich thuis voelt, die zich financieel relatief goed weten neer te zetten en waar het voorzieningenniveau hoog is.

De steeds verdergaande schaalvergroting van bijna alles in de samenleving en de steeds ingewikkelder wordende samenleving leidt ook vandaag de dag nog steeds tot een roep om schaalvergroting. Maar de gemeente Nunspeet laat zien dat het vasthouden aan de menselijke maat ondanks alle druk toch succesvol is. En naar ik hoop ook de komende 50 jaar zal zijn.

Brennis van de Weerd

OUDE GEMEENTEHUIS

Van één schoutambt tot twee gemeenten

Dat de Gemeente Nunspeet vijftig jaar bestaat en dat ze niet uit het niets tevoorschijn kwam zal iedereen duidelijk zijn.

Ook een gemeente heeft een verleden. Om het ontstaan van de gemeente op 1 januari 1972 een plaats te kunnen geven kijken wij terug in de geschiedenis.

Tijdens de Republiek der Verenigde Nederlanden maakten de huidige gemeenten Ermelo en Nunspeet deel uit van een schoutambt. De bestuurders waren een schout of scholt, vaak uit de landadel door de Staten van Gelre benoemd. Zij werden bijgestaan door ambtsjonkers. In 1795 werd ons land door Franse legers, die overigens niet door eenieder als vijand werden gezien, bezet. Het gevolg was dat er staatkundige vernieuwingen ingevoerd werden. Aanvankelijk kwam het bestuur van het platteland in handen van een benoemde richter (burgemeester) en een eveneens benoemde municipaliteit (gemeenteraad). Het schoutambt Ermelo waarvan Nunspeet deel uitmaakte, werd verdeeld in een twee mairies (gemeenten): Ermelo en Nunspeet. In Nunspeet kwam Campegius Lambertus Vitringa, zoon van een bekende Elburgse patriot, als richter aan het bewind. Deze situatie duurde tot 1818.

Na het vertrek van de Fransen en toen Nederland onder Willem I een koninkrijk was geworden, ging het burgerlijke bestuur weer op de schop. In een door het landelijk bestuur gehouden enquête gaf Ermelo

te kennen om financiële redenen één gemeente met Nunspeet te willen vormen. Opmerkelijk is dat in de gehouden enquête gesproken werd over een schoutambt en niet over een gemeente. De vorming van de gemeente Ermelo, waarvan Nunspeet, het kerkdorp Elspeet en enkele omliggende buurtschappen deel uitmaakten, vond in 1818 plaats. De heer C.L. Vitringa

werd eerst als richter en na 1825 tot burgemeester benoemd. Hij was ook notaris in Nunspeet en woonde aanvankelijk in Harderwijk. Bijgestaan werd hij door benoemde assessoren (wethouders) en een door Provinciale Staten benoemde gemeenteraad. Tot 1851 bleef hij burgemeester. Hij bood zijn ontslag aan omdat hij weigerde met een gekozen gemeenteraad samen te

**MAANDAG 2 MAART 1953 te 8 uur
HOTEL VELUWE, NUNSPEET**

*Aan de bevolking van Nunspeet,
Hulshorst, Vierhouten, Elspeet.*

Openbare Vergadering

(toegang vrij)

ten einde het Gemeentehuis te Nunspeet te behouden, dat - krachtend Raadsbesluit van 20 Februari j.l. - zal worden overgebracht naar Ermelo

Programma: diverse sprekers - vragen stellen - bespreking request en andere wettige middelen, ten einde ENORME KAPITAALSUITGAVE te voorkomen, en om Nunspeet als zetel der Gemeente Ermelo te behouden.

*ALS NUNSPEET NIET DE HANDEN
INEENSLAAT, IS NUNSPEET GEEN
GEMEENTEHUIS WAARD!*

Comité "Behoud Gemeentehuis Nunspeet":

J. Kuipers - D. W. L. Milo - H. G. W. Mulder -
J. F. Ristjouw - N.W. Roepers - J.E. Schaap - J.Ph.
Stephan - W. Vaessen - J. Veneman - W. Verhagen
- K. v. d. Woude.

werken. Zijn zoon en opvolger Herman Hendrik Vitringa dacht hier duidelijk anders over. Op grond van de gemeentewet van 1851 moest een gemeenteraad gekozen worden. De nieuwe burgemeester was al enige tijd secretaris van de gemeente Ermelo geweest. Hij signaleerde spanningen tussen de nagenoeg even grote dorpen Ermelo en Nunspeet. Deze dorpen lagen op een twintig kilometers van elkaar ver-

wijderd. Het samengaan van deze dorpen was geen onverdeeld succes. Om een oplossing te zoeken voor de animositeit tussen de twee dorpen stelde de burgemeester voor om de gemeente financieel te splitsen in de afdelingen: Algemeen, Elspeet, Ermelo en Nunspeet. Dit was een unicum in Nederland.

Tijdens de opvolger van H.H. Vitringa,

H.H. Vitringa.

*J.H. van
Marselis
Hartsinck*

burgemeester J.H. van Marselis Hartsinck (1875-1877), kwam in Ermelo een afscheidsbeweging tot stand aangemoedigd door de uit Ermelo afkomstige wethouder Jan van Malenstein. In een brief aan Gedeputeerde Staten van Gelderland maakten zij de wens tot afscheiding kenbaar. Uiteindelijk kwam van een afscheiding niets terecht. De gemeenteraad was tegen en burgemeester A.M. van Oordt kwam de inwoners van Ermelo tegemoet door op marktdagen in Harderwijk spreekuur te houden in het gemeentehuis van die plaats. Voorlopig bleef het rustig tot in 1921 de burgemeester van Harderwijk voorstelde Ermelo bij zijn gemeente te voegen. Nunspeet kon dan een zelfstandige gemeente worden. Zijn voorstel werd niet op prijs gesteld.

Begin jaren dertig van de twintigste eeuw ontstond een conflict over een rijkssubsidie waarvan de Ermelose raadsleden van mening waren dat een onevenredig groot deel naar Nunspeet en Elspeet ging. Een ingestelde commissie stelde voor Nunspeet en Elspeet te compenseren en vroeg zich terloops af of het niet wenselijk was

dat het gemeentebestuur in Ermelo gevestigd zou worden. De Ermelose raadsleden gingen niet akkoord met het uitgebrachte rapport en kwamen met een tegenrapport. Het gevolg hiervan was dat in Ermelo een brochure verscheen om de bevolking te mobiliseren het gemeentehuis in Ermelo te vestigen. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken mengde zich nu in de kwestie en vroeg vervolgens advies aan het provinciebestuur. De gemeenteraad stelde weer een commissie in die drie jaar later met het advies kwam het gemeentebestuur in Ermelo te vestigen. Gedeputeerde Staten van Gelderland stelden zich nu op het standpunt dat de financiële splitsing ongedaan gemaakt moest worden. Aldus geschiedde en in 1937 was weer sprake van een ongedeelde begroting. Door het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog werden geen nadere besluiten genomen.

Na de oorlog werd de kwestie weer actueel en wendde het college van Burgemeester en Wethouders zich tot het provinciebestuur, omdat er plannen bestonden om tot een gemeentelijke herindeling te komen, reageerde men in Arnhem terughoudend. Op de agenda van de eerste naoorlogse gekozen gemeenteraad kwam het onderwerp van de splitsing ter sprake maar er veranderde niets. Begin 1953 kwam er een plan van Ermelose gemeenteraadsleden om geld uit te trekken voor de bouw van een nieuw gemeentehuis en een ambtswoning voor de burgemeester in Ermelo. De gemeenteraad ging hiermee akkoord. Dit leverde de nodige emoties op, vooral in Nunspeet. Een 'Comité Behoud Gemeentehuis' werd in het leven geroepen, dat zich tot het provinciebestuur wendde. Er verschenen pamfletten en de Nunspeetse industrie sloot zich bij de tegenstanders aan. Gevolg van dit tumult was behoorlijk veel aandacht van de landelijke pers. Voor de Nunspeetse bevolking was een verplaatsing van het gemeentebestuur naar Ermelo onbespreekbaar. Onder leiding van de huisarts R. Holtrop begon de Ermelose be-

Gemeentehuis (1966).

volking zich nu ook te roeren. Toch gingen er een aantal jaren overheen voordat er duidelijkheid kwam over de toekomst van de gemeente Ermelo. Binnenlandse Zaken werd er in gemengd en minister E.H. Toxopeus kwam naar Nunspeet om zich op de hoogte te stellen. Gedeputeerde Staten kwamen met het voorstel Ermelo bij Harderwijk onder te brengen en Nunspeet tot een zelfstandige gemeente te maken. Dit plan was voor de

gemeenteraad onaanvaardbaar en de minister sloot zich hierbij aan.

Uiteindelijk kwam in 1969 een wet die Ermelo en Nunspeet tot zelfstandige gemeenten maakte. Voor Harderwijk kwam er een paar grenscorrecties tot stand. Vanwege deze grenscorrecties ging de gemeenteraad met tegenzin met deze wet akkoord. Op 1 januari 1972 kwam na meer dan honderd jaar een einde aan het conflict.

Splitsing in Den Haag (1971).

Burgemeesters

Sinds de start van de gemeente Nunspeet in 1972 hebben vier burgemeesters de ambtsketen omgehangen gekregen. Dat waren de heren H.J. Smith, ing. C. de Kovel, ir. D.H.A. van Hemmen en ing. B. van de Weerd.

De gemeente begon de eerste maanden met een waarnemend burgemeester, H.J. Langman. Herman Jan Langman (geboren Harlingen 20 maart 1906, overleden Zelhem 25 juli 1993) begon zijn ambtelijke loopbaan bij de gemeente

Noorddijk en daarna 's Gravenzande. Politiek gezien behoorde Langman tot de Christelijk-Historische Unie. In 1933 werd hij burgemeester van IJlst en in 1946 van Zelhem. Per 1 december 1964 werd Langman burgemeester van Ermelo. Toen hij op 1 april 1971 met pensioen ging, bleef hij als waarnemend burgemeester aan omdat de splitsing aanstaande was. Toen op 1 januari 1972 de splitsing een feit was, bleef hij waarnemend burgemeester van beide gemeenten tot de nieuwe burgemeesters benoemd waren.

Voor Nunspeet werd dat per 16 maart 1972 Hendrik Johan Smith (geboren Genemuiden 2 september 1922, overleden Nunspeet 2 mei 1987). Smith begon op 16-jarige leeftijd zijn loopbaan bij de gemeente Nieuw-Beijerland, werd in 1963 burgemeester van Sint-Annaland. In 1966 volgde nieuw gevormde gemeente Goedereede, waar drie gemeenten waren samengevoegd. In 1972 ging hij naar de nieuwe gemeente Nunspeet. Per 1 januari 1986 nam hij om gezondheidsredenen ontslag. Smith behoorde politiek tot de Anti-Revolutionaire Partij en later het CDA. Hij was nederlands hervormd.

Op 29 april 1986 deed zich, in verband met de gehouden gemeenteraadsverkiezingen, een uniek feit voor. Er was geen burgemeester en ook geen locoburgemeester, want wethouders werden pas gekozen als de raadsleden beëdigd waren. De Commissaris van de Koningin in Gelderland benoemde Jacob (Jaap) van der Zande tot waarnemend burgemeester voor één dag. Hij was sinds het vertrek van Smith locoburgemeester geweest.

Per 16 juni 1986 was er weer een burgemeester: ing. Cornelis (Kees) de Kovel (geboren Groot-Ammers 21 november 1937). Hij was lid van de CHU en het CDA en tot 29 april 1986 wethouder van Dordrecht geweest. Hij studeerde landmeetkunde aan de Hogeschool Utrecht, werkte als landmeter en bij de ruilverkaveling. Als burgemeester nam hij ontslag per 1 april 2002.

De periode zonder burgemeester duurde niet lang, want al op 16 mei 2002 kreeg Dick van Hemmen de ambtsketen omgehangen. Dirk Hendrik Anthonie van Hemmen (geboren 11 mei 1950 in Wageningen) bracht zijn jeugd door in het Betuwe dorp. Hemmen, studeerde aan de Landbouwhogeschool in Wageningen en

was werkzaam in het agrarisch onderwijs. In 1991 werd hij Gedeputeerde van de provincie Flevoland. De beëdiging voor de derde termijn als burgemeester door de commissaris van de Koningin Clemens Cornielje vond niet plaats in het Arnhemse provinciehuis, maar in de raadzaal in Nunspeet. Van Hemmen vertrok in mei 2016.

Een nieuwe burgemeester trad per 27 mei 2016 al aan. Waren alle burgemeesters tot dan toe, lid van het CDA, nu kreeg Nun-

speet een SGP burgemeester. Het werd Breunis van de Weerd (geboren 29 augustus 1962 in Ede) die in Ede raadslid was en lid van Provinciale Staten van Gelderland. Ook was hij twaalf jaar heemraad van het Waterschap Vallei en Eem en vier jaar wethouder van Ede. Van de Weerd besloot in 2022 geen tweede termijn van zes jaar te aanvaarden en nam ontslag.

*Herman Jan
Langman*

1972

*Hendrik Johan
Smith*

1972 - 1986

Jacob (Jaap)
van der Zande

1986

*Cornelis (Kees)
de Kovel*

1986 - 2002

*Dick van
Hemmen*

2002 - 2016

*Brennis
van de Weerd*

2016 - 2022

An aerial photograph of a church with a prominent brick tower and a dark, pointed roof. The church is situated in a residential area with various houses and trees. In the background, a tall industrial chimney is visible against a clear sky. The title 'Vijftig jaar kerkelijk leven' is overlaid in white text on the upper left portion of the image.

Vijftig jaar kerkelijk leven

De kerken hebben een belangrijke plaats in de Nunspeetse gemeenschap. Hoewel ontkerkelijking ook in de gemeente Nunspeet is toegenomen, is de zondagse kerkgang nog steeds groot. Nieuwe kerkgemeenschappen ontstonden, maar op 25 augustus 2002 werd na 97 jaar de Nederlandse Protestantse Bond als vrijzinnige geloofsgemeenschap opgeheven.

Het ontstaan van de Protestantse Kerk in Nederland op 1 mei 2004 door een landelijke fusie van de Nederlands Hervormde Kerk, de Gereformeerde Kerken in Nederland en de Evangelisch Lutherse Kerk was alleen in Elspeet aanleiding voor het ontstaan van de Hersteld Hervormde kerk.

Aan de Vierhousterweg werd in mei 2010 een nieuw kerkgebouw met 1300 zitplaatsen in gebruik genomen.

De kerken hebben een belangrijke plaats in de Nunspeetse gemeenschap

Nieuwe Kerkgebouw in 't Hul (1994).

De Gereformeerde Kerk aan de Driestweg wijzigde haar naam in Protestantse Gemeente Nunspeet, nu meestal aangeduid met de naam Driestwegkerk.

De Nederlands Hervormde Kerk sloot zich wel aan bij de PKN, maar bleef de naam Hervormd Nunspeet houden. De

Hervormde Dorpskerk werd in 2018 uitgebreid met een nieuw Kerkelijk Centrum, De Wheme. Het oude gebouw werd afgebroken. In 't Hul werd in 1995 het wijkgebouw De Rank gebouwd en in gebruik genomen. Naast de Dorpskerk was er in de wijk Oenenburg de Sionskerk. De Opstandingskerk verving in 1978 een houten gebouw in de wijk Feithenhof. De Hervormde kapel in Hulshorst werd een wijkgemeente met een eigen predikant.

De al sinds 1966 bestaande Stichting Pastorale Bijstand kerkte vanaf januari 1982 in het gebouw van de Harmonie en kreeg in 1986 een officiële status als deelgemeente. Toen werd de naam Hervormde Gemeente De Ontmoeting aangenomen. Een voormalige kleuterschool werd verbouwd tot kerk en op 13 januari 1991 in gebruik genomen. De kunstexposities in deze kerk genieten bekendheid. De Christelijke Gereformeerde Kerk groeide en in 1975 werd in de wijk Oe-

nenburg een tweede kerk gebouwd, die later vergroot werd. Verschil van inzicht leidde in 2016 tot de stichting van een tweede kerkgemeenschap onder de naam CGK-Ichthus. De diensten worden gehouden in de Driestwegkerk. Ook de Gereformeerde Gemeente aan de Brinkersweg/Aarweg groeide. Dat leidde in 1978 tot de bouw van een nieuwe kerk met 1950 zitplaatsen.

Na een splitsing in de Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt ontstond de Nederlands Gereformeerde Kerk. Die kocht in 1991 de leegstaande brandweerkazerne aan de Meester Drostweg en verbouwde het pand tot kerk De Open Hof. De overgebleven Vrijgemaakte kerkleden sloten zich aan bij de kerk in 't Harde, maar het Nunspeetse aantal groeide en er werden vanaf juni 1994 kerkdiensten gehouden in Dorpshuis Molijn de Groot. In 1996 werd de eerste steen gelegd voor de Kruiskerk aan de Beethovenlaan.

Grote schoonmaak in de Dorpskerk in Nunspeet.

De twee kerken groeiden weer naar elkaar toe en dat leidde tot de Samenwerkingsgemeente De Brug. De Kruiskerk werd verkocht en De Open Hof werd uitgebreid met een nieuwe kerkzaal. De eerste steen voor De Brug werd op 7 april 2021 gelegd.

De Vrije Evangelische Gemeente Elburg ging in september 2007 wekelijkse diensten houden in Dorpshuis Molijn de Groot. Vanaf 1 november 2009 was het gebouw volledig in gebruik bij de Vrije Evangelische Gemeente en kreeg het een nieuwe naam DorpsHerberg.

De Jehovah's Getuigen hadden al sinds 1958 een eigen gemeente in Nunspeet. Eerst werd in het dorpshuis bijeengekomen, vanaf 1967 in een schuur aan de Westerlaan. Het bijbehorende woonhuis werd in 1975 verbouwd tot Koninkrijkszaal en in 1983 volgde een nieuwe Koninkrijkszaal in aansluiting op het woonhuis.

In Elspeet ontstond in 2010 door een kerkscheuring in de Gereformeerde Gemeente in Nederland een vijfde kerkgenootschap. De Oud Gereformeerde Gemeente in Nederland kocht in 2011 het verenigingsgebouw Amicitia.

Nunspeet kent een Rooms-Katholieke geloofsgemeenschap. De parochie van de Heilige Franciscus van Assisi omvatte ook het gebied van Elburg en omgeving. De Franciscuskerk aan de Eperweg was al in 1964 ingewijd. De kleine gemeenschap ging vanaf 2000 samenwerken met de parochies van Harderwijk, 't Harde en Hattem. In 2006 werd de samenwerking aangepast in het Parochieverband Gennesaret. Zes parochies (Biddinghuizen, Dronten, Harderwijk, Lelystad, Nunspeet-Elburg en Swifterbant) fuseerden per 1 januari 2010 tot één parochie onder de naam Heilige Norbertus-parochie. Voor Nunspeet met de toevoeging Geloofsgemeenschap H. Franciscus van Assisië.

Een bijzondere plaats wordt ingenomen door de Ahmadiyya Moslim Gemeenschap die aan het Groenelaantje in Nunspeet haar nationaal centrum Bait-un-Noer heeft. Deze over de gehele wereld verspreide beweging werd in 1891 gesticht. Het centrum werd op 13 september 1985 geopend. Daarbij was de kalief Mieza Tahier Ahmad aanwezig.

Cultuur

Nunspeet heeft een aantal culturele instellingen die een bezoek waard zijn. Aan het einde van de negentiende eeuw werden Nunspeet en Elspeet door kunstschilders ontdekt.

Meer dan tweehonderd kunstschilders werkten in de loop van de jaren in de huidige gemeente Nunspeet. Het was de ongereptheid

van de natuur en het plattelandleven dat hen hierheen trok. De liefde voor het werken met palet en penseel bestaat voort in het werk van de Vrije Academie aan de Stationslaan. Docenten van een hoog niveau verzorgen hier goed bezochte cursussen in diverse genres en technieken. Voor vele vormen van schilderen, tekenen, beeldhouwen, grafiek kan men hier terecht.

Noord-Veluws Museum

Historisch museum Elspeet

Schilders

Hier bleef het niet bij. Er kwam een, goed bezocht, Noord-Veluws Museum waar werk van diverse kunstschilders in uiteenlopende exposities wordt ten toon gesteld. Het werk van bekende schilders als Ben Viegers, Ima van Eysinga, Chris ten Bruggen Kate, Jos Lussenburg en vele anderen is hier te bewonderen.

Cultuur kan ook opgesnoven worden in Veluvine. Met recht mag dit het culturele centrum van Nunspeet worden genoemd. Daar zijn wisselende exposities te zien van vaak lokale kunstenaars. Schilderijen, beeldhouwwerk en wat dies meer zij. Verder worden er muziekkuitvoeringen voor elke smaak georganiseerd. Er kan van toneel, cabaret en film genoten worden. In het bijzonder zijn er regelmatig optredens voor de jeugd. Tussen de bedrijven door is het mogelijk aan de bar en in het restaurant een hapje en een drankje te nuttigen.

Op kleinere schaal vinden wisselende kunstexposities plaats in het kerkgebouw van de 'Ontmoeting'. Genoemd dienen nog te worden de activiteiten van de stichting Nunspeet uit de kunst. In de gemeente kan men op diverse plaatsen van hun werk kennis nemen.

Als over cultuur gesproken wordt, is een bezoek aan het Historisch Museum in Elspeet zeker de moeite waard. De Heemkundige Vereniging Nuwenspete promoot de klederdrachten die ooit in de gemeente gedragen werden.

Veluvine

Vrije academie

Monumenten

Het is ondoenlijk om alle rijks- en gemeentelijke monumenten de revue te laten passeren. Negentwintig rijksmonumenten en honderdvijftien gemeentelijke monumenten telt de gemeente Nunspeet. Wij beperken ons dan ook tot enkele. De oudste monumenten zijn te vinden in Vierhouten, op de Elspeter-

heide en in het Vierhousterbos. Daar bevinden zich diverse grafheuvels van respectabele ouderdom. Het gaat hier om monumenten uit het neolithicum en de bronstijd omstreeks 10.000 jaar geleden. Een replica van een grafheuvels is zo ingericht dat de opbouw zichtbaar is gemaakt.

Een ander monument bevindt zich op de Noorderheide, ook in Vierhouten. Dit is een opvallend monument bestaande uit een beek van beton en vijvers van hetzelfde materiaal. Het is aangelegd door de heer D. van Beuningen. Dankzij de werkgroep Noorderheide van de Heemkundige Vereniging Nuwenspete zijn ze in oude glorie hersteld en worden ze onderhouden. De heer Van Beuningen bouwde ook een aantal pyramides van opgestapelde veldkeien. Deze waterwerken dateren uit de jaren dertig van de twintigste eeuw. Onder monumenten vallen objecten van uiteenlopende aard. Zo ook de begraafplaats aan de Eperweg waar bijna zevenhonderd Belgen begraven liggen. Vluchtelingen uit de Eerste Wereldoorlog die in het Vluchtoord in Nunspeet onderdak hadden gevonden.

Op de begraafplaats staat een door Belgen ontworpen en geschonken monument ter herinnering aan hun verblijf in Nederland. Bij een wandeling door Nunspeet komen wij nog meer tegen. Het meest bijzondere monument ligt aan het Plakkewegje 13. Dit complex bestaat uit zeven objecten.

Nog enkele kunnen wij noemen. De toren van de Dorpskerk, opgebouwd uit zogenoemde kloostermoppen, dateert uit de middeleeuwen en is het oudste monument van het dorp. Het kerkgebouw is van aanmerkelijk jongere datum. Het is gebouwd na de grote dorpsbrand van 1855. Andere bijzonderemonumenten zijn 'De Heuvels' aan de Plesmanlaan, molen 'De Duif', het huis 'Hoekstein' aan de Molijnlaan en ook het pand Molijnlaan 77.

Verder noemen we: de voormalige Hervormde school aan de Stationslaan, het locomotiefhuisje aan de Wagenweg, de Hervormde kerk Elspeet, boerderij de Grote Hof ook in Elspeet en landgoed Huize Hulshorst.

Dan zijn er nog monumenten van bijzondere aard die herinneringen aan het jongere verleden levend houden, meestal gerelateerd aan de Tweede Wereldoorlog: de Bruine Enk, Park '40-'45, aan de Laan (bevrijding) en de begraafplaats Eperweg (geallieerden militairen) in Nunspeet. In Elspeet vinden we herinneringsplaatsen op de begraafplaats en aan de Schaarweg (geallieerde militairen). Een recent monument ter herinnering aan de slachtoffers van de coronapandemie staat in het Oranjepark.

An aerial photograph of a bustling outdoor market square. The square is filled with numerous stalls and tents, many of which have red and white striped awnings. People are seen walking around, browsing the stalls, and sitting at outdoor seating areas. In the background, there are buildings with solar panels on their roofs. The overall atmosphere is lively and festive.

Evenementen

Wat voor de monumenten geldt, gaat ook op voor de evenementen. Te veel om alle te noemen. Een globale telling leert dat twaalf evenementen jaarlijks in de gemeente gehouden worden. Een aantal wordt hier genoemd.

Misschien is het meest in het oog lopende evenement wel de Eibertjesmarkt. Elk voorjaar komen klederdrachtgroepen uit heel Nederland hun klederdracht tonen. Het is een terugblik op de geschiedenis.

Koningsdag

Dan moet ook Koningsdag vermeld worden. Hier is nagenoeg de gehele bevolking bij betrokken. Van een aubade op het marktplaats tot een rommel- en kledingmarkt. Alles wordt opgeluisterd door de Harmonie. En niet alleen in Nunspeet, ook Elspeet heeft een Fanfare die daar van zich laat horen. Daar weten ze ook hoe een boerenmarkt georganiseerd moet worden. Trouwens in de dorpen Hulshorst en Vierhouten weten de inwoners ook hoe je evenementen moet organiseren: denk maar aan de Wilddagen in Vierhouten waar bezoekers uit alle delen van het land op af komen. Op de 'Wiekdagen' in Hulshorst komen ook veel toeristen af.

Nog even terug naar Nunspeet waar jaarlijks 'Keiler' wedstrijden worden gehouden. Teams van bedrijven en instellingen strijden daar op sportieve wijze met elkaar waarbij ze alle mogelijke opdrachten moeten vervullen. Het is een gebeurtenis die veel publiek trekt. Aandacht trekt ook de wielerronde. Een muzikaal evenement is de Nacht van Nunspeet. De liefhebbers van rommelmarkten kunnen terecht achter de Dorpskerk waar ook jaarlijks een boelddag gehouden wordt. Om nog enkele evenementen op te noemen: de avondvierdaagse, concours hippique, kleindierenshows en voor de liefhebbers van nostalgie de dorpentocht met koetsen.

Al deze evenementen zijn niet alleen in het leven geroepen voor de toeristen, ze zijn ook van belang voor de onderlinge verbondenheid van de inwoners van de gemeente Nunspeet.

Recreatie

An aerial photograph of a vast, frozen lake under a clear blue sky. Dozens of people are scattered across the ice, some standing in small groups, others skating. Long shadows are cast by the people and the ice's surface is marked with tracks. The lake is bordered by a line of bare trees in the distance.

De gemeente Nunspeet heeft veel te bieden als het om recreatie gaat. Ze is gunstig gelegen tussen de voor watersporters belangrijke Randmeren en het bos- en heiderijke Veluwemassief. Recreatie is niet alleen voor de inwoners van de gemeente, maar voor elke

rustzoeker, zoals de meer actieve en sportieve recreant uit binnen- en buitenland. Al aan het einde van de 19e eeuw werd Nunspeet als toeristisch oord ontdekt. Hotels en pensions gingen het beeld van de dorpen bepalen.

Na de oorlog

Na de Tweede Wereldoorlog namen de recreatiemogelijkheden door de toenemende welvaart een grote vlucht. Opgemerkt moet wel worden dat al tussen de twee wereldoorlogen veel recreanten de gemeente bezochten.

Hier mogen Saxenheim, de Paasheuvel in Vierhouten en Mennorode in Elspeet genoemd worden, terwijl ook een aantal campings, hotels en pensions in Nunspeet, Elspeet en Vierhouten beschikbaar waren. Volgens een advertentie in een landelijke krant was Nunspeet aan het begin van de Tweede Wereldoorlog een ideale plek om tot rust te komen. Met de trein en over de weg was de latere gemeente Nunspeet goed te bereiken en dat werd nog beter na de aanleg van de A28. De aanleg van deze autoweg had als bijkomend voordeel dat de hiervoor noodzakelijke zandwinning een prachtige recreatieplas opleverde, de Zandenplas. De toenemende vraag naar ontspanningsmogelijkheden bracht met zich mee dat de aan de oevers van het Veluwemeer bestaande campings konden uitbreiden en terreinen met recreatiewoningen gebouwd werden. Voor kampeerliefhebbers werden ook in de dorpen Elspeet, Vierhouten en Hulshorst mogelijkheden geschapen doordat menige boer een camping als nevenactiviteit begon. Voor de recreant zijn er de afgelopen jaren nieuwe mogelijkheden geschapen. Zo kan de recreant die meer wil weten over de natuur terecht in het bezoekerscentrum nabij het station. Voor kinderen is daar een kabouterbos gemaakt. Fiets- en wandelpaden en een strand aan het Veluwemeer werden aangelegd. Ook zag een golfbaan het licht. Om al die recreanten te bedienen breidden de horecagelegenheden uit. Verder kan een bezoek aan de molens in Nunspeet, Elspeet en Hulshorst worden aanbevolen. Tot slot is de Elspeetse schaapskudde een aardige toeristische attractie.

Economie

Vanouds was het de landbouw die de economie van de gemeente Nunspeet bepaalde. Tegen het einde van de 19e eeuw kwam hier verandering in door de vestiging van de verf-fabriek van de heer F.A. Molijn, Veluvine, en de melkfabriek, nu Nestlé. Er vestigden zich meer, kleinschalige, bedrijven in Nunspeet

zoals een schoensmeer- en een kinderwagen-fabriek. Vlak voor het uitbreken van WO II kwam Jan Kuipers met een staal- en houtbouw-bedrijf naar Nunspeet. Het bedrijf bestaat nog steeds. Dit betekende werkgelegenheid voor veel dagloners. Werk was ook te vinden in de aantrekkelijke recreatieve sector.

Na de oorlog vestigden zich steeds meer bedrijven in ons dorp. Om Nunspeet aantrekkelijk te maken voor bedrijven werd een bedrijventerrein Feithenhof aan de westkant van het dorp aangelegd. Interessant genoeg voor een drukkerij als Bokhorst en een metaalbedrijf als Aarding, waar diverse innovaties ontwikkeld werden en Shimano, bij fietsers wel bekend. Hier moet het bedrijf CEWE van fotoboeken genoemd worden. Dit bedrijf ging de gemeente Nunspeet net iets voor in haar 50-jarig bestaan. Een tweede bedrijventerrein, Lepelingen, was noodzakelijk om aan de vraag naar ruimte voor bedrijven te voldoen. Naast kantoorgebouwen bouwden branches van uiteenlopende aard hier hun nieuwe panden. Ook dit terrein was snel volgebouwd en een nieuw terrein De Kolk, dat nu nog

volop in ontwikkeling is, kwam aan de oostkant van het dorp tot stand. Ook hier was de diversiteit van bedrijven groot, met misschien wel het meest in het oog lopend het gebouw van Stella, een toonaangevend bedrijf voor de productie van elektrische fietsen. Het was echter niet altijd rozegeur en maneschijn. De al jaren bestaande kippenslachterij GPS redde het niet en ging failliet.

Er veranderde meer. Warme bakkers en kruideniers verdwenen uit het dorpsbeeld. Nieuwe supermarkten kwamen ervoor in de plaats. De middenstand kreeg een ander aanzien. Dorpswinkels die lang het beeld bepaalden, bestaan amper nog. Zij werden vervangen door landelijke winkelketens. Toch waren er ook middenstanders die hun winkels konden uitbreiden en daarnaast kwamen er nieuwe bij zoals

makelaars, aannemers, administratiekantoren en notarissen, om er enkelen te noemen. Het leger verdween uit Nunspeet en de Winkelmankazerne werd opgeheven, afgebroken en aan de natuur teruggegeven.

Niet alleen de nijverheid en middenstand bepaalden het beeld van de economie. Ook de zorg maakt deel uit van het economische bestel. Philadelphia, zorg voor mensen met een handicap, is hier een voorbeeld van. In dit verband mogen niet vergeten worden: de Inclusiefgroep en de zorginstellingen voor de oudere mens.

Bij alle veranderingen in de economie die in de loop van de jaren plaatsvonden, bleef de landbouw bestaan, hier en daar opgeofferd aan de noodzakelijke woningbouw.

Onderwijs

In het onderwijs is in vijftig jaar veel veranderd. Lagere scholen en kleuterscholen veranderen in basisscholen. Met de Wet op het basisonderwijs van 1985 werden kleuterscholen geïntegreerd en de gebouwen verdwenen. De gemeente werd in 1997 verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting. De Wet op het primair onderwijs bracht basis-

scholen en scholen voor speciaal onderwijs dicht bij elkaar. De term passend onderwijs deed zijn intrede. Er ontstond kinderopvang en het aantal peuterspeelzalen groeide, voorschoolse opvang, naschoolse opvang en buitenschoolse opvang werden bekende begrippen. De nieuwste ontwikkeling is het vormen van Integrale Kindcentra (IKC).

De Vereniging voor Christelijk Nationaal Schoolonderwijs (CNS) had in Nunspeet vijf scholen. Dat waren de Immanuël-school, de Groen van Prinstererschool, de Da Costaschool, de Ichthusschool en de Petraschool. Daar kwamen nog bij De Wegwijzer en in 1988 De Zaaier in de wijk 't Hul. Veranderingen in de leerlingenaantallen leidde tot fusies. De Wegwijzer en de Ichthusschool vormden één school onder naam De Morgenster. De Zaaier en de Groen van Prinstererschool gingen in 1995 samen verder als De Bron.

De scholen op Gereformeerde grondslag groeiden. De Ds. A. van Stuyvenberg-school kreeg er met de Ds. C. de Ridder-school een tweede school bij.

Bij het openbaar onderwijs verdween de 'school van meester Meijer' aan de Schoolweg. De Johan Frisoschool, Het Palet, De Zevensprong, Tweeluik en De Schakel zijn ook namen die verdwenen zijn. Het Palet en De Zevensprong waren

in 1992 gefuseerd tot Tweeluik. De Montessorischool De Ontdekking heeft in feite de rol voor het openbaar onderwijs overgenomen.

De Sint Franciscusschool is de enige rooms-Katholieke school in Nunspeet en is een Jenaplanschool.

Bij het voortgezet onderwijs staan op het terrein van de agrarische school aan de Kroonlaan nu huizen en het terrein van de LHNO-school ofwel de huishoudschool De Eekhof zal ook met woningen bebouwd gaan worden. Mavo De Brouwerskamp is er niet meer. Daarvoor is Nuborgh College Veluvine in de plaats gekomen.

Elspeet kende drie scholen. Twee hervormde scholen: de Jachinschool en de Boazschool en de Eben-Haezerschool van de Gereformeerde Gemeente. In de hervormde scholen ontstond een conflict over een identiteitsverklaring die de ouders moesten ondertekenen. Op 16

augustus 1999 startte dan ook in nood-lokalen een nevenvestiging van de Da Costaschool uit Nunspeet met 120 leerlingen. De Jachin- en Boazschool gingen samen verder in één gebouw. De Da Costaschool vond onderdak in de leeggekomen Boazschool.

Vierhouten is de enige kern in de gemeente Nunspeet die geen school meer heeft. Het leerlingenaantal van De Hoeksteen kwam onder de wettelijke norm. De Petraschool in Nunspeet nam de rol over en de leerlingen werden per bus naar Nunspeet vervoerd.

De basisschool Prinses Beatrix in Huls-horst bleef wel en kreeg een nieuw gebouw.

Het speciaal onderwijs kent de Dokter A. Verschoorschool aan het Groenelaantje. De L.O.M.-school De Arend en de ZMLK school De Wingerd hebben alle ontwikkelingen in het speciaal onderwijs meegemaakt en zijn in 2018 samengegaan.

Bouwen en wonen

Het aantal inwoners van de gemeente Nunspeet is in de afgelopen vijftig jaar toegenomen. Dat is mooi af te lezen in het aantal zetels in de gemeenteraad. Volgens de wet telt een gemeente tussen de 15.000 en 20.000 inwoners 17 raadsleden. Tussen de 20.000 en 25.000 inwoners zijn het er 19 en vervolgens

stijgt het aantal steeds met twee zetels bij een toename van 5000 inwoners. Nunspeet startte in 1972 met 17 zetels in de gemeenteraad. In 1974 werden het er 19 en in 1994 steeg het aantal naar 21. Dat aantal zal nog wel even zo blijven, want Nunspeet passeerde op 1 januari 2022 de grens van 28.000 inwoners.

De toename van het aantal inwoners maakte woningbouw noodzakelijk. In de zestiger en zeventiger jaren van de twintigste eeuw werd gebouwd in de wijken Oenenburg en Oosteinde. De wijk De Brake volgde. In het westelijk deel van de gemeente werd gebouwd in De Feithenhof en De Uitleg.

Intussen werd de discussie gevoerd waar een nieuwe uitbreiding moest komen. Er verschenen rapporten. Het Streekplan Veluwe legde forse beperkingen op aan de groei van Nunspeet en de kernen. Drie locaties werden besproken: 't Hul, Wiltsangh en Belvédère. De aanvankelijke keuze van De Wiltsangh moest in 1977 veranderd worden in 't Hul.

Bij de uitwerking van 't Hul kwam voor het eerst inspraak van de bewoners aan de orde. Op de eerste forumavond op 19 februari 1979 waren 122 personen aanwezig.

De rol van de Elburgerweg kwam aan de orde in de uitwerking 'Van doorgaande

weg naar dorpsweg'. Rotonden waren een nieuw fenomeen. Het college stak in 1984 de schop in de grond en de eerste woningen werden gebouwd.

Nadat 't Hul bijna voltooid was, kwam als volgende woningbouwlocatie Molenbeek in beeld. De locatie Kijktuinen en 't Hul Noord zullen volgen.

Woningbouw in de kernen verliep moeizaam. De Berkenkamp in Elspeet kwam er en Elspeet Noord-West is de laatste aanwinst. Hulshorst kreeg ook mogelijkheden (Weversweg) en Vierhouten mondjesmaat.

Er ontstonden ook kleine plukjes woningbouw in het buitengebied. Door het begrip functieverandering verdwenen stallen, waarvoor een paar woningen in de plaats kwamen.

'Woningbouw op maat' biedt ruimte aan particuliere initiatieven voor woningbouw. Het zijn vooral inbreidingslocaties. Collectief Particulier Opdracht-

geverschap (CPO) biedt mogelijkheden om samen goedkoper te bouwen. Er werden tal van projecten ontwikkeld, zowel in Nunspeet als in de kernen.

Er was ook steeds aandacht voor de afwikkeling van het verkeer. Rondweg-Oost en Rondweg-West waren discussiepunten. De oostelijke rondweg ligt er, de westelijke rondweg is definitief geschrapt.

Naast wonen moet er ook gewerkt worden. Naast 't Hul werd in fases het bedrijventerrein Lepelingen ontwikkeld. Bedrijventerrein De Kolk werd aangelegd. Bedrijventerrein Feithenhof werd gerenoveerd.

Het grootste project op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling is de aanpassing van de stationsomgeving. Tunnels onder het spoor moeten de spoorwegovergang bij de Espeterweg veiliger maken en van het Transferium een 'Poort van de Veluwe' maken.

50 jaar in foto's

NUNSPEET – Eén van de activiteiten in het kader van het 50-jarig bestaan van de gemeente is een foto-expositie.

Fotografen Bram en Maarten van de Biezen, hebben uit hun fotoarchief, samen met leden van de projectgroep Nunspeet 50 jaar, een selectie gemaakt uit bijzondere, sprekende, typische foto's van de afgelopen 50 jaar. Deze tentoonstelling is het hele jaar te zien

in de hal van het gemeentehuis, met uitzondering van de periode 10 juni t/m 17 juli 2022. Dan is de expositie te bekijken in het Noord-Veluws

Museum. Een kleinere fototentoonstelling is het hele jaar te bekijken in de foyer van Veluvine in Nunspeet, Dorpshuis De Wieken in Hulshorst, Dorpshuis Horsterhoek in Vierhouten en het Dorpshuis in Elspeet.

Fotoverantwoording

03: Winter in de Dorpsstraat (1987), wapen gemeente Nunspeet, fietspontje over het Veluwemeer (2008), herdenking bij het Verscholen Dorp in Vierhouten (2011), storm raast over Nunspeet (1984), installatie burgemeester van de Weerd (2016).
04: Oude gemeentehuis (2018).
05: Opening snelweg A28 (1962), bord Nunspeet (1964).
06: Burgemeester Langman (1971), bouw gemeentehuis (1970).
07: Burgemeester Smith (1973).
09: Burgemeester Smith bij de opening van de fietsvierdaagse in Elspeet (1984), burgemeester de Kovel (1992), burgemeester van Hemmen bij de opening van Grip (2014), burgemeester van de Weerd tijdens Eibertjesdag (2018).
10: Burgemeester Smith bij de opening van de nieuwe kleedkamers van vv Nunspeet, burgemeester de Kovel tijdens de Dorpentocht (2002), burgemeester van Hemmen in het gemeentehuis (2002), burgemeester van de Weerd in zijn moestuin (2021).
17: Dorpskerk in Nunspeet (2020).
18: Nieuw kerkgebouw de Rank in 't Hul (1994), nieuwe spits op CGK Gruppenderweg (1999).
19: Kapel in Hulshorst (1983), 100 jaar Gereformeerde Kerk Nunspeet (1987), Gereformeerde Gemeente Nunspeet (2001), NH kerk in Elspeet (2020), bijeenkomst Ahmadiyya Moslim Gemeenschap (2004).
20: Grote schoonmaak in de Dorpskerk in Nunspeet (2002), HHK kerk in Elspeet (2020).
21: Chris ten Bruggen Kate (1972).
22: Hoogste punt bouw Noord-Veluws Museum (2014), opening van het museum (2014), opening expositie Fré J. Drost (2021), opening expositie Marjolein Bastin (2018).
24: Jos Lussenburg (1971), Chris ten Bruggen Kate (2003).
25: Opening Veluvine (2009) (2009), nieuwjaarstoespraak (2016), cabaretvoorstelling (2017), nieuwe zonnepanelen op het dak van de Veluvine (2020).
26: Cultuurproject (2014), ouderenbijeenkomst (2019), concert Harmonie Nunspeet (2013), houtdorp (2017), sprookjesfestival (2013).
27: Open huis Vrije Academie in Nunspeet (1990), beeldhouwen (1995), expositie (2001), Kees Spapens (1993).
28: Open dag (1987), burgemeester de kovel (1996), expositie (2007), beeldhouwen (1995), Opening expositie (2007).
29: Noorderheide in Vierhouten.
30: Dodenherdenking in Park 40-45 in Nunspeet (2010).
31: Landgoed Groeneveld in Hulshorst (2007), replica van een grafheuvel in Vierhouten (2004), Poppy Day in Nunspeet (2021), Plakkewegje in Nunspeet (1998), Zoomhuisje in Nunspeet (2021).
32: Onthulling monument hoek Hullerweg/Waterweg (2017),

Grote Hof in Elspeet (2016), Toren van de Dorpskerk in Nunspeet (2004), De Heuvels in Nunspeet (2002).
33: Villa de Boschhoek (2004), villa Hoekstein (2004), Memorial Tour Elspeet (2010), Vrije Academie in Nunspeet (2004), herdenkingsmonument Belgische vluchtelingen (2004).
34: Molen de Duif in Nunspeet (2007).
35: Eibertjesdag (2018).
36: Kermis in Nunspeet (2002), paalzitten voor het gemeentehuis (2009), Stoute Cross in Nunspeet (2009), oogstwagen bij concours hippique in Hulshorst (2003), defilé vierdaagse Nunspeet (2011).
37: Keiler (2013), Hellas beachvolleybal toernooi op het marktplein (2016), wielerronde van Elspeet (2016), taptoe op het marktplein (2017).
38: Teken- en schilderdag in Vierhouten (2010), wiekdagen in Hulshorst (2007), classic races op bedrijventerrein de Lepelingen (2011), trekkertrek aan de Bovenweg (2007), Nunspeet beweegt (2009).
39: Koninginnedag in Nunspeet (1988), aubade Koningsdag in Nunspeet (2015).
40: Dorpentocht (2002), optocht Koningsdag in Hulshorst (2014), aubade op het marktplein (2004), boerenmarkt in Elspeet (2006), nacht van Nunspeet (2017), rommelmarkt in Vierhouten (2005), rommelmarkt op koninginnedag (2004).
41: Schaatsen op het Veluwemeer (2021).
42: Opening golfbaan het Rijk van Nunspeet (1989), Nunspeet aan zee (2021), een zomerse dag bij de Zandenplas (2004).
43: Hulshorsterzand (2019), camping de Oude Pol in Nunspeet (2021), Nunspeet aan zee (2019), kamperen op camping de Witte Wieven in Nunspeet (2012), dauwtrappen in de bossen rond Hulshorst (2009).
44: Op pad met Dirk Verhey (1995), de Varelsebeek in Hulshorst (2020), zomerbraderie (1973), vijver bij het Ronde Huis in Nunspeet (2020), de Transferium toren in Nunspeet (2002).
45: Surfers op het Veluwemeer (2019), golfbaan het Rijk van Nunspeet vanuit de lucht gezien (2020), het Veluwerandveer vaart tussen Nunspeet en Biddinghuizen (2020), recreatiegids Hagenbeek in actie (1987).
46: NK ijsurfen in Hulshorst (2009), surfvoer Hoge Bijssel in Nunspeet (2021), fietsers tussen de weilanden in Hulshorst (2010), winterkamperen op de Paasheuvel in Vierhouten (2007), camping Beans-Hill in Vierhouten (2021).
47: De Hierdense beek bij Hulshorst (2015).
48: Volle terrassen in het centrum van Nunspeet (1997), schaatsers op het Veluwemeer (2009), ijspret op de Zandenplas (1986), Fietsters bij de Stakenberg (2020), vakantie vieren op de Paasheuvel in Vierhouten (1997), natuur bij Saxenheim in Vierhouten (2016).

Fotoverantwoording

- 49: Boerendag in Elspeet (2019), mist in de bossen bij Vierhouten (2019), sneeuw op het Hulshorsterzand (2020), ANWB paddestoel bij de Waschkolk in Nunspeet (2017), golfbaan het Rijk van Nunspeet (2019).
- 50: Braderie in Nunspeet (1973), vliegende zwaan boven het Veluwemeer (2016), Noorderheide in Vierhouten (2019), hotel Vennendal in Nunspeet (2020), braderie in Nunspeet (1973), Zandenplas vanuit de lucht (2016).
- 51: Koning Willem Alexander opent de nieuwe fabriekslijn bij Nestlé in Nunspeet.
- 52: Voormalige GPS met daarvoor de Rondweg in Nunspeet.
- 53: Boerenprotest op het marktplein van Nunspeet (2019), Aarding jubileum (2019), nieuwe pand Arma Keukens op de Kolk (2021), bedrijventerrein Feithenhof in Nunspeet.
- 54: Inclusief Inserto in Nunspeet, Jan Kuipers in Nunspeet, Stella in Nunspeet, de Lepelingen met in het midden Homar B.V.
- 55: Energiefest op de Da Costaschool (2016).
- 56: Boazschool in Elspeet (2001).
- 57: Jenaplanschool St. Franciscus in Nunspeet (1998), eerste steen Beatrixschool in Nunspeet (1989), Verkoeling bij school de Wegwijzer (2016), Ds A v Stuyvenbergschool Nunspeet (2001), Petraschool in Nunspeet (2006).
- 58: Huishoudschool in Nunspeet (1986), landbouwschool in Nunspeet (1988), wateroverlast in de Morgenster in Nunspeet (2014), de Hoeksteen in Vierhouten (1998), schooldamtoernooi (2003), schoolplein van de Mavo Brouwerskamp in Nunspeet.
- 59: Nieuwbouw Weversweg fase 2 in Hulshorst.
- 60: Centrum van Vierhouten (2002).
- 61: Plan Molenbeek in 2004 en 2021.
- 62: Bedrijventerrein de Kolk (2016), aanleg rotonde aan de Vreeuweg (2003), aanleg Rondweg (2016), nieuwbouw Elspeet (2020).
- 63: Nieuwbouw Veluvine in 2003 en 2020.
- 64: Nieuwbouw Lepelingen in 2003 en 2020.
- 65: Parelhorst in 't Hul in 2006 en 2019.
- 66: De Marsse in 2002 en 2020.
- 67: Bedrijventerrein de Feithenhof in 2003 en 2020.
- 68: Stationsomgeving (2021).
- 69: Kranslegging begraafplaats Eperweg (2004).
- 70: Verkeer in de Dorpsstraat (1981), oude gemeenteraad (2014).
- 71: Parkeren op het marktplein (1987), wie heeft de hoogste zonnebloem? (1988), verkeersexamens Nunspeet (2014), recordpoging fietsen op hometrainers bij de Oenenburgkerk in Nunspeet (2007).
- 72: Nieuwbouw in woonwijk 't Hul (1990), werkbezoek commissaris van de koningin Veluvine (2009), helicopter maakt de ijsbaan in Hulshorst ijsvrij (2013), schaatsen op de Zandenplas (1996), kunstenaar Johan Hendrik Weggelaar bij zijn beeld De Nunspeetse Keiler (1998).
- 73: Nacht van Nunspeet (2009).
- 74: Verkiezingsbijeenkomst (2010), modelbouwschepen in het Oranjepark in Nunspeet (1987).
- 75: Beëdiging burgemeester van de Weerd (2016), uitbreiding zwembad de Brake (1993), opening de Klokkenberg (2008), staking bij Gieterij Nunspeet (1993).
- 76: Opening Brandweergarage Nunspeet (1992), veteranendag (2009).
- 77: Onthulling replica grafheuvel op de Elspeetse heide bij Vierhouten (2001), olifantritje in de Dorpsstraat (1983).
- 78: Wateroverlast in woonwijk De Brake in Nunspeet (1982), start Nunspeet beweegt (2004), station Hulshorst (1983), opening Pisa Toren in woonwijk de Marsse in Nunspeet (2005).
- 79: Bouw Gemeentehuis (1979), Bevrijdingsconcert 2009.
- 80: Boerenlanddag bij molen de Duif in Nunspeet (2009).
- 81: Open dagen bij bezoekerscentrum met kabouter Pierelier, werkbezoek koningin Beatrix jeugdopvang bij Valentijn (1993).
- 82: Koetsentocht bij Seewende in Nunspeet (2009), schaapherder Daphne van Zomeren (2019), Ahmadiyya Moslim Gemeenschap in de Bait-un-Noor moskee (1989), restaurant het Vosje bij het Stationsplein (1988).
- 83: Dorpsstraat in de winter (1987), Franse dag in centrum Nunspeet (2005).
- 84: Pikhanenoptocht in Nunspeet (2004), een storm raast over Nunspeet (1984).
- 85: Aubade Koninginnedag bij Oude Gemeentehuis (1973), burgemeester van Hemmen tekent het condoleance register na het overlijden van prins Bernhard, Chinees restaurant bakt oliebollen voor het goede doel (2004), Taptoe bij vv Nunspeet (2005).
- 86: Staking bij Nestlé (1986), grasbaanraces in Nunspeet (2005).
- 87: M&M music & movies aan de Laan (2004), Concours Hippique in Hulshorst (2004), wilde varkens voeren langs de Gortelseweg Vierhouten (2008), schaapherder Cos Mouw (1987), Elspeet (1985).
- 88: Open dagen bij de Drijfstang in Nunspeet (2014), Wiekdagen in Hulshorst (1989).
- 89: Houtdorp bij Veluvine (2007).
- 90: Prijsuitreiking Ons Ideaal bij molen de Duif (2005), Sinterklaasintocht in Nunspeet (1982), schaatsplezier bij landgoed Groeneveld in Hulshorst (1983), nieuwjaarsduik in de Zandenplas (2007).
- 91: Dorpentocht op het marktplein in Nunspeet (1988), Rythmn & Bluesnight (2008).
- 92: Brandweerwedstrijd in Elspeet (2007), ontsnapte otter uit

Fotoverantwoording

Lelystad gevonden in Nunspeet (2007), 5 mei herdenking op het marktplein in Nunspeet (1995), eerste baby van 2007 (2007), brandweer haalt Keiler van de toren van de Dorpskerk af.

93: Wethouder Harm Westerbroek legt de eerste steen van 26 woningen Feytahof in Elspeet (2006), ringsteken bij Boerderij 't Hoge in Nunspeet (2005), zijn de drempels op de Oranjelaan in Nunspeet te hoog? (2005), handwerkhuis Viet in Nunspeet (1984).

94: Openluchtconcert Kijktuinen (2010), manifestatie Scouting (2010).

95: Brand in de muziekschool in het oude gemeentehuis (1983), jeugdige bouwvakker in nieuwbouwwijk Molenbeek (2017).

96: Hippische avond in de Bullenenk in Hulshorst (2010), scheidsrechter Henk Bolder bij judowedstrijden bij sportschool van Meer (Energysport), ongeval teerwagen A-28 bij viaduct Elspeterweg (1984), Hulshorsterzand in de winter (2005), concours Wezenland Nunspeet (2007).

97: Burgemeester de Kovel en wethouders bij legeroefening in Duitsland (1987), opening verkeersveilige looproute bij de Da Costaschool in Nunspeet (2009), schaatsen op het Veluwemeer (2009), politieactie tegen motorcrossers in het bos (1988).

98: Wilddagen in Vierhouten (2005), schaapskudde op de eibertjesmarkt (1989).

99: Actie de Eekhof moet blijven (1987), onthulling oorlogsmonument Hulshorst (2008).

100: Kleindiershow bij molen de Duif, wethouder van der Geest onthult nieuwe klokwijzers op de Dorpskerk (2007), hoek Nijverheidsweg-Stationslaan (1995), Stoute Cross (2004), Verbouwing Danny's Knipcorner in Nunspeet (2007).

101: Sleuteluitreiking aan de eerste bewoners van woonwijk de Bunte in Nunspeet (2007).

102: Taptoe op het marktplein (2007), wandelvierdaagse in Hulshorst (1996).

103: Eibertjesmarkt (2007), Boelmarkt hervormde kerk (2005).

104: Herinrichting Dorpsstraat (2009), clinic van Ankie van Grunsven (2004), nieuwjaarsloop vv Nunspeet (2009), strijd om de Keiler (1995).

105: Hackersfestival op de Paasheuvel in Vierhouten (2009), schaatsen in Elspeet (2010), schaatsen op het Veluwemeer (1993), oud Hollandse spellen in het Venster (2005), strijd om de Keiler (2007).

106: Optreden Normaal in manege Belvedere (1985), symbolische oplevering Zandenplas (2014).

107: Olympiade met fakkeltocht bij basisschool Tweeluik (2008), Opoe Grietje Fidder-Doorneweerd vierde haar 106e verjaardag (1987).

108: Jubileum concert Cresendo (2007), boomplantdag met mevr. van de Kop en dhr. Hendriksen (1984), oogstfeest bij molen De Maagd in Hulshorst (1994), actie jongeren op het Dorpshuis (1986).

109: Nieuwjaarsduik in de Zandenplas (1999), Nunspeet beweegt (2014), het Roode Wold (1985), boomverhuizing vanaf de Aarweg (2000), schaapscheerdersfeest in Elspeet (2011).

110: Langlaufen in de Vierhoutense bossen (2005), pompoenmarkt bij molen de Duif (2005).

111: Schaapscheerdersfeest in Elspeet (2007), opening Noord-Veluws Museum (2014), start evenement Nunspeet Beweegt (2004), opening nieuw schoolplein bij de Immanuelschool (2007), Open dag van de bereden politie (2008).

112: Opening uitkijktoren Stakenberg (2016), wateroverlast op de Laan (2014), Nunspeet springt (2016), klederdracht in Hulshorst (1997).

113: Schaapskooi in Elspeet (1999), eerste sleuteloverhandiging nieuwbouwwijk Molenbeek (2017).

114: Koetsentocht (2005), Gloei lichtjeswandeling Zandenbos (2017), opening Rondweg (2017), bestrijding spinselmotten (2018), opening nieuwe fabriekslijn Nestlé (2018).

115: Strijd om de keiler (2018), stormschade bij hotel De Mallejan in Vierhouten (2007).

116: Wilddagen in Vierhouten (2008), Parel van de Veluwe Vierhouten (2016), opening skatepark aan de Electraweg in Nunspeet (2016), nieuwbouw YMCA-terrein in Hulshorst na de grote brand (2016).

Nunspeet een halve eeuw zelfstandig

NUNSPEET – Al in 1812 werd Nunspeet een zelfstandige gemeente door zich af te splitsen van Ermelo, maar dat heeft maar zes jaar geduurd. De tweede afsplitsing vond plaats in 1972 en is een langer leven beschoren. Inmiddels nu dus een halve eeuw en dat mag en zal gevierd worden. Begin 2022 mochten de kinderen van de basisscholen al kleurplaten inleveren, waaraan door 80 kinderen is meegedaan. De kleurplaten versierden de hal van het gemeentehuis en wethouder Marije Storteboom heeft op 19 januari de prijzen uitgereikt.

Vanaf 1 januari 1972 is de gemeente Nunspeet dus zelfstandig. In dit jubileumjaar zullen veel activiteiten in het teken van dit jubileum staan. De Koningsspelen, Eibertjesdag, een speciale jubileumproef tijdens de 25e Nunspeetse Keiler, de Nacht van Nunspeet, Elspeetse Boerendag, Wiekdagen in Hulshorst en meer.

Het hele jaar door zal in het gemeentehuis een foto-expositie te zien zijn. De expositie zal van 10 juni t/m 17 juli worden verplaatst naar het Noord-Veluws Museum. Daarnaast zal een kleinere expositie te zien zijn in de foyer van Veluvine in Nunspeet, Dorpshuis de Wiken in Hulshorst, Dorpshuis Holterhoek in Vierhouten en in het Kulturhus in Elspeet.

